

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 31.10.2013
COM(2013) 740 final

2013/0361 (APP)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

kasvua ja työllisyyttä käsittelevästä kolmikantaisesta sosiaalihiippukokouksesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN SISÄLTÖ

TAUSTA

Kasvua ja työllisyyttä käsittelevä kolmikantainen sosiaalihiippukokous perustettiin 6. maaliskuuta 2003 tehdyllä neuvoston päätöksellä (2003/147/EY), jolla virallistettiin vuodesta 1997 noudatettu käytäntö järjestää epävirallisia korkean tason kokouksia Euroopan työllisyysstrategian ja sittemmin Lissabonin strategian puitteissa. Komissio ehdotti vuoden 2003 päätöstä, jotta EU:n toimielinten ja EU:n työmarkkinaosapuolten korkean tason kuuleminen voitaisiin vakiinnuttaa. Ehdotus merkitsi vuonna 1970 perustetun ja vuonna 1999 uudistetun pysyvän työllisyyskomitean lakkauttamista. Komitea oli osoittautunut liian raskasliikkeiseksi, jotta se voisi toimia asianmukaisena foorumina työmarkkinaosapuolten kuulemiseksi EU:n tasolla, etenkin kun huomioon otetaan unionin laajentuminen ja tuolloin ennakoitu tuleva toimiminen 27 EU-maan kokoonpanossa. Sen toimiala oli lisäksi niin suppea, etteivät työmarkkinaosapuolet olisi voineet sen puitteissa osallistua EU:n työllisyysstrategiaan ja EU:n yhdenmennyyn talous- ja sosiaalipoliittiseen strategiaan, jotka perustuvat Amsterdamin sopimukseen ja Lissabonissa vuonna 2000 pidettyyn Eurooppa-neuvoston kokoukseen.

Kolmikantainen sosiaalihiippukokous on vuodesta 2003 pidetty erillään Eurooppa-neuvoston kokouksista, ja se on pitkälti täyttänyt tavoitteensa eli edistänyt komission, EU:n puheenjohtajavaltion ja EU:n tason työmarkkinaosapuolten korkeimmalla tasolla käymää näkemystenvaihtoa Lissabonin strategian (vuodesta 2010 ja sittemmin Eurooppa 2020 -strategian) työllisyys- ja sosiaalinaluekokoista. Ennen Lissabonin sopimuksen voimaantuloa kokousten puheenjohtajina toimivat yhdessä neuvoston ja komission puheenjohtajat. Vuoden 2003 päätöksen myötä myös kaksi seuraavaa puheenjohtajavaltiota saivat oman roolinsa.

Talous- ja rahaliiton sosiaalisesta ulottuvuudesta 2. lokakuuta 2013 antamassaan tiedonannossa COM(2013) 690 komissio ilmoitti esittävänsä ehdotuksen vuoden 2003 neuvoston päätöksen tarkistamisesta.

MIKSI PÄÄTÖSTÄ OLISI TARKISTETTAVA?

Lissabonin sopimus toi mukanaan merkittäviä institutionaalisia muutoksia, jotka antavat perustan vuonna 2003 tehdyn neuvoston päätöksen tarkistamiselle:

- Eurooppa-neuvostolle annettiin toimielimen asema ja oma puheenjohtaja (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 15 artikla).
- Kasvua ja työllisyyttä käsittelevän sosiaalialan kolmikantahuippukokouksen rooli EU:n työmarkkinaosapuolten vuoropuhelussa tunnustettiin (SEUT-sopimuksen 152 artikla).
- Vuoden 2003 päätöksen oikeusperustana toiminut EY:n perustamissopimuksen 202 artikla kumottiin (neuvoston tehtävät vahvistetaan nyt EU-sopimuksen 16 artiklassa ja komiteamenettelyn periaatteet SEUT-sopimuksen 290 ja 291 artiklassa).

Kun Lissabonin sopimuksella luotiin erityinen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan tehtävä, vuonna 2003 tehtyä päätöstä kolmikantaisesta sosiaalihiippukokouksesta on nyt tarpeen tarkistaa. Perussopimuksen ajatuksen ja kolmikantasopimuksen institutionaalisen kokoonpanon säilyttämiseksi olisi vuonna 2003 tehdyllä päätöksellä neuvoston vaihtuvalle puheenjohtajalle osoitetut tehtävät ja vastuut nyt siirrettävä uudelle Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle.

Samalla olisi tarkistettava koko yleistä poliittista kehystä ja korvattava Lissabonin strategia Eurooppa 2020 -strategialla ja täsmennettävä, miten kasvua ja työllisyyttä käsittelevä kolmikantahuippukokous osallistuu yleiseen hallintointiin.

2. KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

Muodollista työmarkkinaosapuolten kuulemista ei valitun oikeusperustan (ks. jäljempänä) vuoksi tarvita. Tarkistuksen päätarkoituksesta kuitenkin kuultiin epävirallisesti alojen välisiä työmarkkinaosapuolia EU:n tasolla. Tällöin tuettiin laajasti päätöksen suppeaa ja teknistä tarkistamista, jolla saadaan aikaan ne tekniset muutokset, joita Lissabonin sopimuksesta johtuvat institutionaaliset muutokset edellyttävät.

3. EHDOTUKSEN OIKEUDELLINEN SISÄLTÖ

OIKEUSPERUSTA

Neuvoston päätöksen oikeusperustana olisi käytettävä SEUT-sopimuksen 352 artiklaa.

TARKISTUKSEN TOIMIELINTENVÄLISET NÄKÖKOHDAT

Tarkistuksen osana tarkastellaan neuvoston edustusta. Kolmikantahuippukokouksen nykyisten järjestelyjen mukaan siihen osallistuvat neuvoston puheenjohtajavaltio ja kaksi seuraavaa puheenjohtajavaltiota.

Nykyiseen, vuodesta 2010 voimassa olleeseen käytäntöön kuuluvat seuraavat järjestelyt:

- Viralliset kutsut allekirjoittavat Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja, komission puheenjohtaja ja EU:n puheenjohtajavaltiona toimivan jäsenvaltion valtion- tai hallituksen päämies.
- Kokousten puheenjohtajina toimivat kokouksen avaava komission puheenjohtaja ja päätelmät esittävä Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja. Kulloisenkin puheenjohtajavaltion valtion- tai hallituksen päämies käyttää kokouksessa yhden puheenvuoron.
- Neuvoston puheenjohtajavaltio ja kaksi seuraavaa puheenjohtajavaltiota osallistuvat valtion- tai hallitusten päämiesten ja työministerien edustamana.

Kun EU-sopimuksen 15 artiklaa tarkastellaan oikeudellisesti tiukan tulkinnan mukaisesti, voitaisiin katsoa, että neuvoston osallistumiseen riittää pelkästään Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan osallistuminen. Kolmen perättäisen puheenjohtajavaltion osallistumista ei näin ollen enää tarvita.

Tästä järjestelystä on kuitenkin vuodesta 2010 saatu myönteisiä kokemuksia ja sitä kannatetaan yleisesti, joten komissio pitää parhaana pragmaattista ratkaisua, joka perustuu nykykäytäntöön. Sen vuoksi on edelleen perusteltua, että kolme perättäistä puheenjohtajavaltiota osallistuu jatkossakin kokoukseen valtion- tai hallitusten päämiesten ja työministerien edustamana, jotta huolehditaan neuvoston tehtävien jatkuvuudesta vaihtuvien puheenjohtajavaltioiden vastuulla.

KOKOUSTEN AIKATAULU

Nykyisen neuvoston päätöksen mukaan kolmikantainen sosiaalihuippukokous pidetään vähintään kerran vuodessa ennen Eurooppa-neuvoston kevätkokousta. Vuodesta 2003 lähtien huippukokous on vaihtuvien puheenjohtajavaltioiden yhteisvoimin käytännössä pidetty kahdesti vuodessa eli ennen Eurooppa-neuvoston kevä- ja syyskokousta.

Komissio katsoo siksi tässäkin yhteydessä, että kokemukset nykykäytännöstä ovat olleet myönteisiä ja että huippukokous olisi pidettävä kaksi kertaa vuodessa, jotta voitaisiin järjestää

tehokasta ja näkyvää korkean tason neuvottelua EU:n toimielinten ja EU:n tason työmarkkinaosapuolten välillä. Päätöksen tarkistamisen yhteydessä vahvistetaan käytäntö, jonka mukaan kolmikantainen sosiaalihuippukokous järjestetään Eurooppa-neuvoston kevät- ja syyskokousten edellä.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ei ole.

5. LISÄTIEDOT

SUPPEAA/KEVYTTÄ TARKISTUSTA TUKEVAT SEIKAT

Komissio ei aio tässä vaiheessa tämän tarkistuksen yhteydessä tarkastella kolmikantaisen sosiaalihuippukokouksen toimintaa perusteellisesti uudelleen. Työmarkkinaosapuolet ovat aina pitäneet huippukokousta erinomaisena foorumina, jonka yhteydessä voidaan keskustella sosiaali- ja työllisyysasioista Eurooppa-neuvoston kevät- ja syyskokousten edellä niin, että mukana ovat vaihtuvien puheenjohtajavaltioiden valtion- tai hallitusten päämiehet ja työ- ja sosiaaliasiainministerit. Kokous tarjoaa lisäksi EU:n toimielinten edustajille tilaisuuden kuulla työmarkkinaosapuolten kummankin puolen edustajien näkemyksiä ja ehdotuksia, jotka voidaan sitten esittää myös Eurooppa-neuvoston jäsenille.

Komissio pitää parhaana ehdotusta, jolla mukautetaan voimassa olevaa päätöstä Lissabonin sopimuksen myötä tullessiin institutionaalsiin muutoksiin ja samalla otetaan huomioon kolmikantahuippukokouksesta viime aikoina saadut myönteiset käytännön kokemukset. Tekstin teknisen laadun parantamiseksi tehdään lisäksi muutamia editointimuutoksia. Tarkistamisen pitäisi sen ansiosta sujua ripeästi.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

kasvua ja työllisyyttä käsittelevästä kolmikantaisesta sosiaalihiippukokouksesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 352 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin puoltavan lausunnon,¹

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattaa erityistä lainsäätämisyksitystä

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklassa määrätään, että yhtenä Euroopan unionin tavoitteista on kehittää täystyöllisyyttä ja sosiaalista edistystä tavoitteleva erittäin kilpailukykyinen sosiaalinen markkinatalous.
- (2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 9 artiklan mukaisesti unioni ottaa politiikkansa ja toimintansa määrittelyssä ja toteuttamisessa huomioon niihin liittyvät sosiaaliset näkökohdat ja eritoten korkean työllisyystason edistämiseen, riittävän sosiaalisen suojelun takaamiseen, sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseen sekä korkeatasoiseen koulutukseen ja ihmisten terveyden korkeatasoiseen suojeluun liittyvät vaatimukset.
- (3) SEUT-sopimuksen 152 artiklan mukaisesti unioni tunnustaa unionin tasoisten työmarkkinaosapuolten aseman ja edistää sitä ja helpottaa niiden vuoropuhelua niiden itsenäisyyttä kunnioittaen.
- (4) Edistääkseen korkean tason neuvotteluja EU:n työmarkkinaosapuolten kanssa Lissabonissa 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2000 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston vahvistamasta yleisestä strategiasta unioni on perustanut kasvua ja työllisyyttä käsittelevän kolmikantaisen sosiaalihiippukokouksen, joka nyt tunnustetaan SEUT-sopimuksen 152 artiklassa erottamattomaksi osaksi EU:n tasolla käytävää työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua.
- (5) Unioni ja jäsenvaltiot ovat sitoutuneet tekemään yhteistyötä, jonka taustana on integroitu strategia, jolla pyritään parantamaan EU:n kasvu- ja työllisyyspotentiaalia vuosina 2010–2020 aikana. Tällä Eurooppa 2020 -strategialla pyritään lisäämään kansallisen ja Euroopan tason politiikan koordinoitua.

¹ EUVL C... , ..., s. .

- (6) Unioni on tunnustanut tarpeen vahvistaa työmarkkinaosapuolten sitoutumista ja osallistumista Eurooppa 2020 -strategiaan, jotta ne voivat aktiivisesti toimia strategian tavoitteiden toteuttamisen hyväksi.
- (7) Julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja koordinoinnin tehostamisesta annetussa asetuksessa (EU) N:o 1175/2011 korostetaan, että työmarkkinaosapuolia kuullaan eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa tarvittaessa pääasiallisista toimintapoliittisista kysymyksistä SEUT-sopimuksen määräysten sekä kansallisten lakisääteisten ja poliittisten järjestelyjen mukaisesti.
- (8) Eurooppa-neuvosto totesi 28 päivänä kesäkuuta 2013 antamissaan päätelmissä, että talous- ja rahaliiton sosiaalista ulottuvuutta olisi vahvistettava, ja korosti tässä yhteydessä työmarkkinaosapuolten ja niiden vuoropuhelun keskeistä roolia. Talous- ja rahaliiton sosiaalisesta ulottuvuudesta 2 päivänä lokakuuta 2013 antamassaan tiedonannossa (COM(2013) 690) komissio tämän vuoksi käsitteli työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun edistämistä kansallisella ja EU:n tasolla ja ilmoitti laativansa ehdotuksen vuonna 2003 annetun neuvoston päätöksen tarkistamiseksi.
- (9) Siitä lähtien kun kolmikantainen sosiaalihiippukokous perustettiin neuvoston päätöksellä vuonna 2003, se on täyttänyt keskeisen tehtävänsä korkean tason neuvottelujen mahdollistajana. Se on vaikuttanut myönteisesti EU:n tason työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun kehittämiseen Lissabonin strategian yhteydessä vuosina 2000–2010 ja sitten nykyisen Eurooppa 2020 -strategian yhteydessä.
- (10) Kolmikantaisen sosiaalihiippukokouksen tehtäviä ja kokoonpanoa olisi mukautettava, jotta voidaan ottaa huomioon Lissabonin sopimuksen myötä tulleet institutionaaliset muutokset, erityisesti Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan tehtävän perustaminen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 15 artiklan mukaisesti.
- (11) Tämä päätös ei vaikuta kansallisten sosiaalisen vuoropuhelun ja työmarkkinasuhdejärjestelmien organisointiin eikä toimintaan,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tehtävä

Kasvua ja työllisyyttä käsittelevän kolmikantaisen huippukokouksen tehtävänä on varmistaa perussopimusta noudattaen sekä unionin toimielinten ja elinten toimivalta huomioon ottaen, että neuvosto, komissio ja työmarkkinaosapuolet neuvottelevat keskenään jatkuvasti. Näin annetaan Euroopan tason työmarkkinaosapuolille mahdollisuus osallistua työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun yhteydessä unionin kasvu- ja työllisyysstrategian eri osa-alueisiin. Huippukokous tukeutuu työskentelyssään neuvoston, komission ja työmarkkinaosapuolten valmistelutoimiin ja niiden eri neuvottelufoorumeilla talous-, sosiaali- ja työllisyyskysymyksistä käymiin keskusteluihin.

2 artikla

Kokoonpano

1. Huippukokoukseen osallistuvat Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja, neuvoston puheenjohtajana toimivan valtion edustajat, kahden seuraavan puheenjohtajavaltion edustajat, komission edustajat sekä työmarkkinaosapuolten korkeimman tason edustajat. Näiden kolmen puheenjohtajavaltion työllisyys- ja sosiaaliasioista

vastaavat ministerit ja näistä asioista vastaava komission jäsen osallistuvat huippukokoukseen. Käsiteltävien asioiden mukaan huippukokoukseen voidaan kutsua myös muita näiden kolmen puheenjohtajavaltion ministereitä ja muita komission jäseniä.

2. Työmarkkinaosapuolten edustajat jaetaan kahteen yhtä suureen valtuuskuntaan, joista toisessa on kymmenen työntekijöiden ja toisessa kymmenen työnantajien edustajaa, ottaen huomioon se, että naisten ja miesten osuuden on oltava tasapainossa.
3. Kumpaankin valtuuskuntaan kuuluu edustajia Euroopan tason alojen välisistä yleisistä organisaatioista tai erikoistuneista organisaatioista, jotka edustavat ylempiä toimihenkilöitä sekä pieniä ja keskisuuria yrityksiä Euroopan tasolla.

Teknisestä koordinoinnista työntekijöiden valtuuskunnassa vastaa Euroopan ammatillinen yhteisjärjestö EAY ja työnantajien valtuuskunnassa Euroopan elinkeinoelämän yhteistyöjärjestö BUSINESSEUROPE. EAY ja BUSINESSEUROPE huolehtivat siitä, että ne ottavat puheenvuoroissaan huomioon kaikkien erityis- ja alakohtaisten järjestöjen lausunnot, ja ottavat tarvittaessa joidenkin järjestöjen edustajia valtuuskuntiinsa.

3 artikla **Valmistelu**

1. Neuvosto, komissio ja huippukokoukseen osallistuvat työntekijöiden ja työnantajien alojen väliset organisaatiot päättävät yhdessä huippukokouksen esityslistasta. Sitä varten järjestetään neuvoston ja komission yksiköiden ja EAY:n ja BUSINESSEUROPEN välisiä valmistelukokouksia.
2. Neuvosto (työllisyys, sosiaalipolitiikka, terveys ja kuluttaja-asiat) keskustelee asialistalla olevista aiheista.
3. Komissio huolehtii huippukokouksen sihteeristön tehtävistä. Sihteeristö varmistaa erityisesti sen, että asiakirjat jaetaan riittävän ajoissa. Kokousten valmistelua ja organisointia varten huippukokouksen sihteeristö luo tarvittavat yhteydet EAY:hyn ja BUSINESSEUROPEen, jotka huolehtivat omien valtuuskuntiensa koordinoinnista.

4 artikla **Toiminta**

1. Huippukokous kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa. Huippukokoukset pidetään ennen Eurooppa-neuvoston kevät- ja syyskokousta.
2. Huippukokouksen puheenjohtajina toimivat yhdessä Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja ja komission puheenjohtaja.
3. Puheenjohtajat kutsuvat huippukokoukset koolle omasta aloitteestaan neuvotellen työmarkkinaosapuolten kanssa.

5 artikla
Tiedottaminen

Puheenjohtajat tekevät yhteenvedon huippukokouksessa käydyistä keskusteluista, ja niistä tiedotetaan neuvoston asiaankuuluville kokoonpanoille ja yleisölle.

6 artikla
Kumoaminen

Kumotaan päätös 2003/174/EY uuden päätöksen voimaantulopäivästä alkaen.

7 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja